

TRITICALE ? Triticosecale Witt.

Descriere imagine:
Spic de Triticale

Triticale este o cereala foarte mult folosita in ultimul timp datorita potentialului sau ridicat de productie atat de boabe, cat si de biomasa si al multiplelor sale utilizari.

1. Importanta economica si furajera

Datorita recombinației unor caracteristici favorabile de la cele două specii parentale (graul și secară), triticale are o serie de însușiri biologice și economice cum sunt:

? rezistența ridicată la temperaturi scăzute, ceea ce favorizează prelungirea vegetației până toamna târziu și o reluare mai timpurie a creșterii în primăvară;

? vigurozitate mare a plantelor și cu ritm rapid de creștere;

? toleranță la toxicitatea ionilor de aluminiu, ce determină cultura pe solurile acide, nemaifiind necesară amendarea cu calcar a acestora;

? rezistență genetică la un spectru larg de boli și la iernare asigură o bună stabilitate a producției de la un an la altul;

? ca furaj (masă verde sau siloz) se poate folosi, cu rezultate bune, în hrana bovinelor și ovinelor, iar ca boabe în furajarea pasărilor și porcilor, datorită conținutului acestora ridicat în lizină;

? valoarea nutritivă a boabelor de triticale este superioară față de boabelor de grâu, orz, cât și a celor de secară;

? in hrana omului se foloseste pentru prepararea painii in raport de 1:1 cu faina de grau, sub forma de faina, in diferite produse de patiserie, paste fainoase, etc.;

? din boabe se extrage alcool, realizandu-se, in medie, 400 l alcool din 1000 kg samanta.

2. Insusiri morfologice si fiziologice

In comparatie cu graul, semintele de triticales incoltesc mult mai repede, datorita capacitatii de absorbtie mai mare a apei si a activitatii mai intense a enzimei hidrolizante alfa-amilaza.

Rasarirea plantelor este mult mai rapida decat la grau, iar la inaltimea de 6-7 cm apare prima frunza.

Capacitatea de infratire este superioara celei de grau si apropiata cu cea a secarei, iar alungirea paiului incepe la temperatura de 10-15 0C si decurge asemanator ca la secara.

La maturitate, la majoritatea soiurilor, pe vreme ploioasa boabele pot incoltii in spic, ceea ce influenteaza calitatea si productia de boabe (BALTEANU si colab., 1990).

3. Sistematica si soiuri

Triticales este o planta amfiploida, creata de catre om prin hibridare intergenerica, grau x secara, cu garnitura cromozomiala de $2n = 56$.

In prezent se cultiva in tara noastra urmatoarele soiuri romanesti: Vladeasa, Plai, Titan, Colina, Prospect, Tebea, Ulpia, caracterizate prin potential ridicat de productie, precocitate si rezistenta la iernare.

4. Cerintele fata de factorii de vegetatie

In general, cerintele fata de caldura sunt mai reduse decat la grau si secara, mai ales in faza formarii si umplerii bobului, fapt ce explica realizarea productiilor mari in zonele racoroase.

Triticales are cerinte mari fata de umiditate, faza critica fiind in perioada formarii bobului. Pe timp de seceta are loc sterilitatea spiculetelor din partea superioara a spicului. Formele precoce sunt mai rezistente la seceta, dar potentialul de productie este scazut.

Fata de sol, triticales valorifica solurile sarace, acide sau nisipoase.

5. Zonele de cultivare

Triticales poate fi cultivata in toate zonele colinare, in regiunile submontane si depresiunile intramontane, din Transilvania, nord ? vestul tarii, nordul Moldovei.

Ca planta furajera poate fi cultivata si in zonele de campie: Campia Romana, Dobrogea, Campia Banatului si Campia Transilvaniei.

6. Tehnologia de cultivare

Rotatia

Cele mai bune plante premergatoare sunt: leguminoasele anuale si perene, cartoful, floarea-soarelui, rapita, inul, canepa si porumbul timpuriu.

Triticale nu se cultiva dupa alte cereale datorita sensibilitatii la fuzarioza.

Lucrarile solului

Pregatirea patului germinativ se efectueaza la fel ca in cazul graului de toamna.

Fertilizarea

Caracteristicile agrobiologice ale speciei (talie inalta si rezistenta scazuta la cadere) determina aplicarea unor doze moderate de ingrasaminte in comparatie cu graul.

Pe solurile cu fertilitate mijlocie se recomanda aplicarea urmatoarei doze de ingrasaminte chimice: N80 P70 K50. Doza de azot se aplica o treime toamna si restul primavara, la alungirea paiului. Fosforul si potasiul se aplica toamna.

Gunoii de grajd se poate folosii in doza de 20-30 t/ha, aplicat sub aratura. In acest caz doza de azot se reduce cu 30-40%.

Samanta si semanatul

Germinatia minima a semintelor trebuie sa fie de 85%. Inainte de semanat samanta se trateaza cu insectofungicide ca in cazul graului.

Epoca optima de semanat este intre 15 septembrie ? 1 octombrie, in zonele colinare si premontane si 1-15 octombrie, pentru zonele de campie.

Densitatea optima este de 500-600 boabe germinabile/m², distanta intre randuri de 12,5 cm, adancimea de semanat mai mare decat la grau, respectiv de 5-6 cm.

Norma de semanat: 270-300 kg/ha.

Lucrarile de intretinere

In timpul vegetatiei, lucrarile de intretinere sunt identice ca si in tehnologia cultivarii graului. Fitotoxicitatea mai mare a erbicidelor la triticale determina respectarea momentului optim de aplicare a

acestora: sfarsitul infratitului ? sfarsitul alungirii primului internod al paiului.

Recoltarea

Culturile destinate folosirii sub forma de masa verde sau fan se recolteaza in faza de burduf inainte de inspicare, pentru a se asigura o productie ridicata si un furaj de buna calitate.

Recoltarea pentru boabe se realizeaza la inceputul coacerii depline a semintelor.

Productii potentiale

Sub forma de furaj se poate realiza 25-35 t/ha masa verde, iar productia de boabe este cuprinsa intre 4000 ? 6000 kg/ha.

Nicolae Dragomir